

การแข่งขันทางการทหารระหว่างสิงคโปร์และมาเลเซียในทศวรรษ 1960 – 1990 The Military Competition Between Singapore and Malaysia in the 1960s–1990s

เทพ บุญตานนท์^{1*}

Thep Boontanondha

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Faculty of Liberal Arts, Mahidol University

(Received 05/07/2025, Revised 25/02/2026, Accepted 12/03/2026)

บทคัดย่อ

การพัฒนากองทัพของสิงคโปร์และมาเลเซียเป็นผลสืบเนื่องมาจากการไม่สงบในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และความขัดแย้งระหว่างทั้งสองประเทศ โดยเฉพาะในบริบทด้านชาติพันธุ์ที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สิงคโปร์ถูกขับออกจากสหพันธรัฐมาลายา ด้วยปัจจัยดังกล่าวทำให้นโยบายความมั่นคงของทั้งสองประเทศมุ่งเน้นการแข่งขันทางการทหารระหว่างกัน สิงคโปร์เลือกที่จะสร้างกองทัพโดยมุ่งเน้นยุทธศาสตร์แบบตั้งรับ โดยอาศัยความช่วยเหลือทางการทหารจากผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ ในขณะที่กองทัพมาเลเซียมุ่งเน้นปราบปรามภัยคุกคามของประเทศทั้งภายในและภายนอก อย่างไรก็ตามการเกิดขึ้นของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ใน ค.ศ. 1967 และการก่อตั้งกลุ่มความตกลงด้านการป้องกันประเทศระหว่างสมาชิก 5 ประเทศ ใน ค.ศ. 1971 ทำให้สิงคโปร์และมาเลเซียเริ่มต้นความร่วมมือทางการทหารเพื่อต่อต้านภัยคุกคามต่าง ๆ นอกจากนี้จากปัญหาโจรสลัดบริเวณช่องแคบมะละกาในช่วงทศวรรษ 1990 ทำให้ความร่วมมือทางการทหารของทั้งสองประเทศเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลทั้งสองประเทศก็ยังคงมีอยู่เป็นระยะ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อนโยบายด้านการทหารที่มุ่งเน้นการพัฒนากองทัพเพื่อใช้ถ่วงดุลอำนาจระหว่างทั้งสองประเทศ

คำสำคัญ: สิงคโปร์ มาเลเซีย การแข่งขันทางการทหาร ความร่วมมือทางการทหาร

Abstract

The development of the armed forces in Singapore and Malaysia was a result of unrest in Southeast Asia and the conflict between the two nations, particularly in the context of ethnicity, which was a crucial factor in Singapore's expulsion from the Federation of Malaya. In light of these factors, the security policies of both nations focused on military competition. Singapore chose to build its armed forces by focusing on a defensive strategy, relying on the military assistance of foreign experts. In contrast, the Malaysian armed forces focused on

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (Assistant Professor, Faculty of Liberal Arts, Mahidol University),
E-mail : thep.boo@mahidol.ac.th

* Corresponding author

suppressing both internal and external threats. However, the establishment of the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) in 1967, as well as the foundation of the Five Power Defence Arrangements (FPDA) in 1971, led Singapore and Malaysia to begin military cooperation in resisting common threats. Furthermore, the issue (problem) of piracy in the Malacca Strait during the 1990s prompted further military cooperation between the two nations. However, conflicts between both governments still continues, which directly affects their military policies, emphasizing the need to develop their armed forces to maintain a balance of power between the two nations.

Keywords: Singapore, Malaysia, Military Competition, Military Cooperation

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความสัมพันธ์ระหว่างสหพันธรัฐมาเลเซีย (Federation of Malaysia) กับสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Republic of Singapore) เริ่มต้นด้วยความขัดแย้งและภาวะของการเผชิญหน้าเมื่อรัฐบาลของตุนกู อับดุล ราห์มาน (Tunku Abdul Rahman) มีมติขับสิงคโปร์ออกจากการเป็นส่วนหนึ่งของมาเลเซียใน ค.ศ. 1965 โดยมองว่าการรวมสิงคโปร์เข้ากับมาเลเซียจะนำมาซึ่งปัญหามากกว่าเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศโดยเฉพาะในประเด็นความขัดแย้งทางเชื้อชาติ ด้วยเหตุนี้เองนโยบายด้านความมั่นคงของทั้งสองประเทศต่างให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างกองทัพให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะกับสิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศเกิดใหม่และยังไม่มีกองทัพเป็นของตนเอง จึงมีความจำเป็นอย่างมากในการเร่งสร้างและพัฒนากองทัพของตน เพื่อสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงให้กับชาติ

นโยบายภายในประเทศของทั้งสองชาติต่างมีลักษณะของความไม่ไว้วางใจต่อชนกลุ่มน้อยภายในประเทศตน แต่ในขณะเดียวกันชนกลุ่มน้อยของแต่ละประเทศกลับเป็นประชากรส่วนใหญ่ของอีกประเทศหนึ่ง สำหรับมาเลเซียแล้วมีนโยบายอย่างเปิดเผยที่จะให้สิทธิแก่ชาวมลายูเชื้อสายมาเลย์ (Malays) และผู้นับถือศาสนาอิสลาม (Islam) มากกว่าเชื้อชาติอื่นตามนโยบายภูมิบุตรา (Bumiputera) ในขณะเดียวกันรัฐบาลสิงคโปร์ก็มองว่าชาวมลายูและชาวมุสลิมในประเทศสิงคโปร์ไม่มีความจงรักภักดีต่อรัฐบาล ทำให้หลายครั้งนโยบายภายในของสิงคโปร์ก็แสดงออกอย่างเปิดเผยถึงการกีดกันทางเชื้อชาติ เช่น ใน ค.ศ. 1987 เมื่อคราวที่ลี เซียน ลุง (Lee Hsien Loong) ขณะนั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมมีนโยบายที่ไม่ยอมให้ชาวสิงคโปร์เชื้อสายมาเลย์เป็นนักบินในกองทัพ รวมทั้งไม่แต่งตั้งนายทหารเชื้อสายมาเลย์ขึ้นดำรงตำแหน่งระดับสูงภายในกองทัพ เพราะมีความเคลือบแคลงในความจงรักภักดีต่อบรรดานายทหารเชื้อสายมาเลย์ (Keling, Shuib & Ajis, 2009, p. 70) ทำให้รัฐบาลมาเลเซียแสดงท่าทีไม่พอใจต่อการนโยบายของลี เซียน ลุงอย่างมากเนื่องจากผู้นำรัฐบาลมาเลเซียมองว่าสิงคโปร์มีท่าทีเตรียมพร้อมที่จะทำสงครามอยู่ตลอดเวลา จึงไม่เชื่อมั่นที่จะให้ชาวสิงคโปร์เชื้อสายมาเลย์ขึ้นเป็นผู้บัญชาการทหารระดับสูง (โคริน เฟื่องเกษม, 2554, น. 229) นอกจากนี้ยังมีการกระทบกระทั่งอีกหลายครั้งอันเป็นความพยายามที่จะแสดงความเหนือกว่าทางอำนาจของรัฐบาลของประเทศตนเหนือรัฐบาลของอีกประเทศหนึ่ง เช่น การขู่ที่จะตัดการส่งน้ำดิบให้กับทางสิงคโปร์ของรัฐบาลมาเลเซีย (โคริน เฟื่องเกษม, 2554, น. 226) จากการที่ทั้งสองประเทศดำเนินนโยบายที่เผชิญหน้ากันเกือบตลอดเวลาทำให้ทั้งสองประเทศมีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมพร้อมทางกำลังทหารของตนเพื่อป้องกันการรุกรานของอีกประเทศหนึ่ง จนนำไปสู่แข่งขันกันสะสมกำลังทหารและอาวุธระหว่างทั้งสองประเทศ

อย่างไรก็ตามการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศและการมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและความมั่นคงร่วมกันบริเวณช่องแคบมะละกา และการถือกำเนิดขึ้นของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations) หรืออาเซียน (ASEAN) ทำให้ทั้งสองประเทศได้หันหน้ามากระชับความสัมพันธ์และมีความร่วมมือในด้านต่าง ๆ รวมถึงทางการทหารเพื่อรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองประเทศ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษานโยบายทางการทหารของประเทศสิงคโปร์และมาเลเซียที่มีต่อกันภายใต้บริบทของความขัดแย้งระหว่างประเทศในระหว่างทศวรรษ 1960 – 1990

3. ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาประวัติศาสตร์และนโยบายทางการทหารของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในยุคสงครามเย็นมักจะมุ่งเน้นความสำคัญไปที่ประเทศซึ่งได้รับผลกระทบจากสงครามเย็นโดยตรง และการเข้ามามีบทบาทของแกนนำกลุ่มโลกเสรีอย่างสหรัฐอเมริกา และแกนนำของกลุ่มโลกคอมมิวนิสต์อย่างสาธารณรัฐประชาชนจีน และสหภาพโซเวียตที่ให้ความช่วยเหลือทางการทหารแก่รัฐบาล เช่น งานของ Fineman (1997) ในเรื่อง *A Special Relationship: The United States and Military Government in Thailand* ในส่วนการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของกองทัพสิงคโปร์และมาเลเซีย งานศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการศึกษาการพัฒนาของกองทัพของแต่ละประเทศ เพื่อรับมือกับภัยคุกคามในช่วงก่อตั้งประเทศ เช่น งานของ Chandran Jeshurun (1989) เรื่อง *Arms and Defence in Southeast Asia* งานของ Tan Tai Yong (2000) เรื่อง *The Soldier and the State in Singapore: A Nation-in-Arms* และงานของ Karl Hack (2001) เรื่อง *Defence and Decolonisation in Southeast Asia: Britain, Malaya and Singapore 1941 – 1968* ในส่วนการศึกษาความมั่นคงและความสัมพันธ์ทางการทหารระหว่างมาเลเซียและสิงคโปร์ ในยุคปัจจุบันมีงานของ Ang et.al. (2025) เรื่อง *Keeping friends close and enemies closer: Praxis in international security order and the Singapore armed forces* งานของ Chang และ Laksmana (2025) เรื่อง *Joint military exercises and security ordering in Southeast Asia* และงานของ Ngeow and Hoo (2025) เรื่อง *Malaysia's defense cooperation and joint military exercises with the United States and China: Quasi allies, trustable partners, potential adversaries* ซึ่งชี้ให้เห็นการฝึกซ้อมผสมระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงและนอกภูมิภาคเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อกระชับความสัมพันธ์ของประเทศต่าง ๆ อีกทั้งยังเป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงร่วมกัน แม้ว่างานเหล่านี้บางส่วนจะพูดถึงนโยบายทางการทหารและความขัดแย้งระหว่างสิงคโปร์และมาเลเซียในยุคการก่อตั้งประเทศ อย่างไรก็ตามงานศึกษาเหล่านี้ไม่ได้มุ่งเน้นการศึกษาเปรียบเทียบนโยบายทางการทหารระหว่างทั้งสองประเทศในบริบทของความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์ ด้วยเหตุนี้งานวิจัยเรื่องนี้จึงมุ่งเน้นความสำคัญในประเด็นดังกล่าวเพื่อชี้ให้เห็นว่านโยบายทางการทหารของทั้งสองประเทศถูกพัฒนาขึ้นภายใต้ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์อันขัดแย้งกันระหว่างสิงคโปร์และมาเลเซีย

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Approach) ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลทางประวัติศาสตร์มาประกอบการเสนอรายงานแบบพรรณนาวิเคราะห์

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 การแยกตัวเป็นเอกราชของสิงคโปร์

เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง สหราชอาณาจักรได้กลับมาปกครองสิงคโปร์อีกครั้งหนึ่งใน ค.ศ. 1946 ภายใต้การปกครองในลักษณะของรัฐบาลทหาร รัฐบาลสหราชอาณาจักรได้ให้สถานะสิงคโปร์เป็นอาณานิคมแบบเอกเทศ (Separate Crown Colony) โดยให้มีอำนาจปกครองกิจการภายในของตนเอง แต่ไม่มีอำนาจดูแลกิจการทหารและการต่างประเทศ โดยมีคณะรัฐบาลของนายเดวิด มาร์แชล (David Marshall) เป็นคณะรัฐบาลชุดแรก ต่อมาคณะรัฐบาลของนายเดวิด มาร์แชลได้ลาออก ทำให้รัฐบาลของนายลิม ยิว ฮอค (Lim Yew Hock) ขึ้นมาบริหารสิงคโปร์แทน ซึ่งทั้งสองรัฐบาลได้เรียกร้องให้สหราชอาณาจักรมอบอำนาจปกครองตนเองที่สมบูรณ์ให้แก่สิงคโปร์ กระทั่งใน ค.ศ. 1958 สหราชอาณาจักรจึงยอมมอบเอกราชให้แก่ประเทศสิงคโปร์ และได้มีการเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 1959 โดยนายลี กวน ยู (Lee Kuan Yew) เป็นผู้ชนะการเลือกตั้งทำให้เขาเป็นนายกรัฐมนตรีคนแรกของสาธารณรัฐสิงคโปร์ (สีดา สอนศรี, 2544, น. 279) ต่อมาใน ค.ศ. 1963 ลี กวน ยูได้ประกาศรวมสิงคโปร์เข้ากับมาลายา ซาบาห์ (Sabah) และซาราวัก (Sarawak) ภายใต้ชื่อสหพันธรัฐมาเลเซีย โดยการสนับสนุนของรัฐบาลสหราชอาณาจักรที่ต้องการให้อดีตอาณานิคมของตนที่เพิ่งได้รับเอกราชมีความมั่นคงทางการเมืองและการทหารและเศรษฐกิจ (สีดา สอนศรี, 2544, น. 281)

แต่เพียงแค่อสองปีหลังการรวมประเทศ สิงคโปร์ก็ต้องแยกตัวออกมาจากมาเลเซียใน ค.ศ. 1965 จากความขัดแย้งในการแบ่งอำนาจ ความแตกต่างทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมเพราะประชากรส่วนใหญ่ของสิงคโปร์เป็นชาวจีน แต่มาเลเซียมีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมลายู (Malays) และนโยบายของประเทศมาลายาเดิมก่อนรวมกับสิงคโปร์ก็มีนโยบายต่อต้านชาวจีนอยู่ก่อนแล้ว โดยรัฐบาลมาเลเซียหลังการรวมประเทศมองว่าชาวจีนที่เข้ามาอยู่เป็นคอมมิวนิสต์ทำให้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมาก นอกจากนี้รัฐบาลมาเลเซียยังมีนโยบายที่ให้สิทธิแก่ชาวมลายูและผู้ที่มีนิกายศาสนาอิสลามเหนือชนชาติอื่น แต่เมื่อสิงคโปร์เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของมาเลเซียกลับมีนโยบายที่จะสร้างสังคมหลายเชื้อชาติให้มีโอกาสเท่าเทียมกัน โดยไม่ให้สิทธิพิเศษแก่ชาวมลายูที่อาศัยอยู่ในสิงคโปร์ (เทิร์นบูลล์, 2540, น. 445)

ในการเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 1964 พรรคกิจประชาชน (The People's Action Party: PAP) ของลี กวน ยู ได้ใช้นโยบายความเสมอภาคเท่าเทียมทางเศรษฐกิจและสังคมในการหาเสียง แต่กลับถูกกลุ่มชาวมลายูมองว่านโยบายของพรรคกิจประชาชนเป็นนโยบายของพวกคัลลัชาติของชาวจีนในสิงคโปร์ ทำให้ผลการเลือกตั้งครั้งแรกของประเทศมาเลเซียพรรคกิจประชาชนต้องประสบความพ่ายแพ้ (เทิร์นบูลล์, 2540, น. 446) โดยมีสมาชิกของพรรคได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเพียง 1 คนเท่านั้น แม้ว่าจะพ่ายแพ้จากการเลือกตั้งพรรคกิจประชาชนซึ่งถือว่าพรรคตนเป็นตัวแทนของชาวสิงคโปร์ก็ยังคงเดินหน้านำนโยบาย “มาเลเซียที่เป็นมาเลเซีย” (Malaysian Malaysia) (นิโคลาส, 2552, น. 428) โดยเน้นเรื่องความเสมอภาคเท่าเทียมกันของคนทุกเชื้อชาติที่อาศัยอยู่ในมาเลเซีย แต่สำหรับกลุ่มผู้ปกครองประเทศที่เป็นชาวมลายูแล้วต้องการใช้นโยบาย “มาเลย์ที่เป็นมาเลเซีย” (Malay Malaysia) ซึ่งให้ความสำคัญแก่ชาวมลายูมากเหนือชาวมลายู

เชื้อชาติอื่น ๆ ผลจากปัญหาความขัดแย้งทางเชื้อชาติกันอย่างรุนแรงนี้เองจึงเป็นเหตุผลสำคัญที่รัฐบาลตงกู อับดุล ราห์มานตัดสินใจให้สิงคโปร์แยกตัวออกจากมาเลเซีย

เอกราชของสิงคโปร์ที่ถูกยึดเย็ดจากสหพันธรัฐมาเลเซียใน ค.ศ. 1965 นำมาซึ่งปัญหาเป็นจำนวนมากที่ลี กวน ยู นายกรัฐมนตรีของสิงคโปร์ในขณะนั้นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน ลี กวน ยูจำเป็นต้องใช้การปกครองที่เคร่งครัดต่อระเบียบวินัย กำหนดหน้าที่ของแต่ละคนอย่างชัดเจน ทำให้การบริหารงานภายในพรรคและประเทศเป็นในลักษณะเผด็จการ โดยตัวเขาเป็นผู้มีอำนาจและบทบาทสูงสุดในการตัดสินใจนโยบาย (Han, Fernandez & Tan, 1998, p. 96) โดยหนึ่งในนโยบายสำคัญที่สุดคือ การเสริมสร้างความมั่นคงภายในประเทศ และการสร้างกองทัพสิงคโปร์ขึ้นมา เพราะก่อนหน้านี้สิงคโปร์จะแยกออกจากสหพันธรัฐมาเลเซีย สิงคโปร์ยังไม่มีกองทัพเป็นของตนเอง ต้องอาศัยทหารสหราชอาณาจักรที่ประจำการอยู่ในสิงคโปร์เป็นกองกำลังหลักในการป้องกันประเทศ ถึงแม้ก่อนหน้านี้สิงคโปร์จะแยกตัวออกจากมาเลเซียได้มีการทำสนธิสัญญาเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันและป้องกันซึ่งกันและกันจากผู้รุกรานภายนอก (ทาร์ลิง, 2552, น. 429) แต่ข้อตกลงดังกล่าวก็ไม่ได้ได้รับการตอบสนองจากทางรัฐบาลทั้งสองประเทศแต่อย่างใดนัก ในทางตรงกันข้ามทั้งสองประเทศกลับใช้นโยบายเผชิญหน้าทั้งทางการเมืองและการทหารเป็นส่วนใหญ่ในเวลาที่เกิดความขัดแย้ง และหลายครั้งก็ยังดำเนินนโยบายทางการเมืองภายในประเทศที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จนเป็นเหตุผลส่วนหนึ่งที่ทำให้ทั้งสองประเทศเสริมสร้างกำลังทหารของประเทศให้มีความเข้มแข็งเพื่อป้องกันประเทศ

5.2 การสร้างกองทัพสิงคโปร์ในทศวรรษ 1960 - 1990

เมื่อสิงคโปร์ถูกขับออกจากมาเลเซียใน ค.ศ. 1965 ได้เป็นแรงผลักดันให้สิงคโปร์เสริมสร้างความมั่นคงให้กับประเทศในสถานการณ์ที่ประเทศเพื่อนบ้านดูท่าทีไม่เป็นมิตรสักเท่าใดนัก ทั้งจากมาเลเซียและอินโดนีเซีย² นอกจากนี้ใน ค.ศ. 1968 ดันแคน แซนด์ซิส (Duncan Sandys) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (Ministry of Defense) ของสหราชอาณาจักรได้ประกาศนโยบายที่จะถอนกำลังทหารทั้งหมดของตนที่ประจำการอยู่คาบสมุทรมลายูภายใน ค.ศ. 1971 (Hack, 2001, p. 261) เพื่อลดค่าใช้จ่ายทางการทหาร นโยบายดังกล่าวได้ส่งผลโดยตรงต่อสิงคโปร์ที่กำลังทหารส่วนใหญ่ของประเทศเป็นทหารของรัฐบาลสหราชอาณาจักร (Hack, 2001, p. 295) ดังนั้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาสุญญากาศทางการทหาร (Military Vacuum) (Jeshurun, 1989, p. 103) รัฐบาลสิงคโปร์จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งกองทัพของชาติโดยเร็ว

สิงคโปร์หลังการถูกขับออกจากสหพันธรัฐมาเลเซียได้ใช้นโยบาย “ยุคความอยู่รอด” (Survivalist Phase) (โคริน เฟื่องเกษม, 2554, น. 218) ด้วยการดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างระมัดระวัง โดยให้ความสำคัญต่อยุทธศาสตร์ที่ตอบสนองกับผลประโยชน์เฉพาะหน้าได้แก่ การปกป้องความมั่นคงของชาติและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยสิงคโปร์ได้เปิดประเทศสู่การติดต่อดังระดับโลก ซึ่งเป็นการดำเนินนโยบายต่างประเทศแบบ “การทูตของรัฐอ่อนแอ” (Diplomacy of Weakness) (Margolin, 1988, p. 319) เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการขัดแย้งโดยตรงกับประเทศอื่น และแสวงหาความร่วมมือกับมหาอำนาจ ภายใต้นโยบายดังกล่าว ลี กวน ยูได้ตัดสินใจว่าสิงคโปร์จะเป็นมิตรและพร้อมที่จะพัฒนาความสัมพันธ์กับทุกประเทศ (โคริน เฟื่องเกษม, 2554, น. 220 – 221) ภาพสะท้อนหนึ่งของการดำเนินนโยบายดังกล่าวคือการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (Non-Aligned Movement) ใน ค.ศ. 1970 อันเป็นช่วงที่สงครามเย็นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะทวีความรุนแรงมากขึ้น (Hiok, 1982, p. 528)

² สถานการณ์ที่ไม่ไว้วางใจของทั้งสองประเทศเป็นผลสืบเนื่องมาจากช่วงเวลาแห่งการเผชิญหน้าระหว่างมาเลเซียและอินโดนีเซีย (Indonesia–Malaysia confrontation) ในระหว่างค.ศ. 1963 – 1966 ซึ่งขณะนั้นสิงคโปร์เป็นส่วนหนึ่งของมาเลเซีย

แม้สิงคโปร์จะดำเนินนโยบายต่างประเทศโดยพยายามหลีกเลี่ยงการขัดแย้งกับชาติต่าง ๆ แต่ก็ได้สร้างกองทัพของตนให้มีความเข้มแข็งเพียงพอที่จะป้องกันการรุกรานจากต่างชาติ โดย ลี กวน ยู มองว่าสถานการณ์ภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน ปัญหาต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สามารถก่อตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงต้องเตรียมเองให้พร้อมอยู่ตลอดเวลา (Jeshurun, 1989, p. 103) ลี กวน ยู จึงมอบหมายหน้าที่ให้โก๊ะ เค็ง สะวี (Goh Keng Swee) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยและกลาโหม (Minister for the Interior and Defence) เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดตั้งกองทัพสิงคโปร์ (Singapore Armed Forces: SAF) โดยภารกิจแรกในการจัดตั้งกองทัพสิงคโปร์คือการคัดเลือกชาวสิงคโปร์เข้ารับราชการทหาร อย่างไรก็ตามประเด็นดังกล่าวก็ไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับรัฐบาลสิงคโปร์เนื่องจากรัฐบาลต้องการสร้างสมดุลทางเชื้อชาติภายในกองทัพระหว่างชาวจีน มาเลย์ และอินเดีย แต่ปัญหาสำคัญในการคัดเลือกคนเข้ามาประจำการในกองทัพก็คือคนเชื้อสายมาเลย์จำนวนมากให้ความสนใจต่อการรับราชการทหาร ผิดกับคนเชื้อสายจีน ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศที่ไม่นิยมการเป็นทหารสักเท่าใดนัก (โคริน เฟื่องเกษม, 2554, น. 293) การที่กองทัพสิงคโปร์มีกำลังพลที่เป็นเชื้อสายมาเลย์ในอัตราส่วนที่มากกว่าคนเชื้อสายจีนส่งผลให้บรรดาผู้นำประเทศซึ่งส่วนใหญ่เป็นเชื้อสายจีนกังวลต่อสถานการณ์ภายในกองทัพเพราะบรรดาผู้นำรัฐบาลเหล่านี้ไม่แน่ใจในความจงรักภักดีของทหารเชื้อสายมาเลย์ในกองทัพสิงคโปร์ ซึ่งต่อมารัฐบาลสิงคโปร์ได้แก้ปัญหาด้วยการให้ทุนการศึกษาแก่คนเชื้อสายจีนให้ไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ โดยมีข้อผูกมัดให้กลับมารับราชการในกองทัพ เพื่อที่จะให้คนเชื้อสายจีนที่สำเร็จการศึกษาในระดับสูงจากต่างประเทศก้าวขึ้นมาเป็นผู้บังคับบัญชาในระดับสูงในกองทัพสิงคโปร์

การที่สิงคโปร์มีจำนวนประชากรอย่างจำกัดทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องวางโครงสร้างทางการทหารที่เหมาะสมกับจำนวนประชากรภายในประเทศ และนำเทคโนโลยีทางการทหารที่ทันสมัยเข้ามาทดแทนกับกำลังพลที่ขาดหายไป สิงคโปร์ได้ขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในการส่งผู้เชี่ยวชาญทางการทหารเข้ามาช่วยสร้างกองทัพสิงคโปร์ ซึ่งสหราชอาณาจักรและสวีเดนได้ส่งผู้เชี่ยวชาญทางการทหารเข้ามาพัฒนากองทัพสิงคโปร์ แต่ด้วยรูปแบบของกองทัพของทั้งสองชาติที่ใช้ระบบกองทัพที่เน้นทหารประจำการและบริบทปัจจัยแวดล้อมหลายอย่างที่ทำให้การจัดการโครงสร้างกองทัพสิงคโปร์ไม่สามารถทำตามได้ ดังนั้นสิงคโปร์จึงได้ขอความช่วยเหลือจากกองทัพอิสราเอล (Israel Defense Forces: IDF) (Tan, 2000, p. 10) ซึ่งมีปัจจัยแวดล้อมทางสังคมและการเมืองคล้ายคลึงกับสิงคโปร์³

รูปแบบกองทัพของสิงคโปร์เดิมทีโก๊ะ เค็ง สะวีต้องการสร้างกองทัพสิงคโปร์ในลักษณะของกองทัพขนาดใหญ่ โดยเน้นทหารอาชีพเข้าประจำการ แต่กองทัพในลักษณะนี้จำเป็นต้องใช้งบประมาณทางการทหารจำนวนมาก ทั้งยังเป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรมนุษย์ที่สิงคโปร์มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งในเวลานั้นสิงคโปร์มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาประเทศในหลายด้านพร้อมกัน โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจที่จะเป็นตัวแปรสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ การทุ่มทรัพยากรมนุษย์จำนวนมากไปกับการทหารจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศ สิงคโปร์ในภาพรวม ดังนั้น ลี กวน ยูจึงเสนอให้ใช้รูปแบบกองทัพในลักษณะกองทหารพลเรือน ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทางการทหารจากกองทัพอิสราเอล โดยให้ผู้ชายชาวสิงคโปร์ทุกคนที่มีสุขภาพแข็งแรง เมื่ออายุครบ

³ ประเทศอิสราเอลตั้งอยู่ในภูมิภาคตะวันออกกลางซึ่งแวดล้อมไปด้วยประเทศที่มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวอาหรับที่เกลียดชังชาวยิวที่เข้ามาแย่งพื้นที่ของชาวปาเลสไตน์ ทำให้อิสราเอลซึ่งเป็นประเทศขนาดเล็กมีประชากรเมื่อครั้งก่อตั้งประเทศในค.ศ. 1948 ไม่ถึงหนึ่งล้านคนต้องเร่งพัฒนาด้านการทหารเพื่อป้องกันการรุกรานจากประเทศรอบข้าง ดังนั้นกองทัพของอิสราเอลจึงเน้นการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีทางการทหารให้มีประสิทธิภาพสูง เพื่อทดแทนกับทหารประจำการที่มีอยู่อย่างจำกัด รวมทั้งใช้กำลังพลที่เป็นทหารพลเรือน (National Serviceman) เข้ามาเสริมอัตรากำลังพลในกองทัพในส่วนที่ขาดหายไป

18 ปีบริบูรณ์ ให้เข้ารับการฝึกทหารเป็นเวลา 30 เดือน และปลดประจำการเป็นทหารพลเรือน โดยจะเรียกกำลังทหารส่วนนี้เข้าประจำการเมื่อเกิดสงครามหรือเหตุการณ์ฉุกเฉิน ส่วนกำลังทหารอีกส่วนหนึ่งจะเป็นกองกำลังทหารอาชีพที่ประจำการอยู่ในกองทัพแบบเต็มเวลา (Schwarz, Herrmann & Seller, 2002, p. 392) ซึ่งกองทัพลักษณะนี้จะเน้นที่ประสิทธิภาพของอาวุธยุทโธปกรณ์ทางการทหารที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ด้วยโครงสร้างทางการทหารในลักษณะนี้ส่งผลให้สิงคโปร์มีทรัพยากรมนุษย์เพียงพอต่อการพัฒนาประเทศชาติในด้านต่าง ๆ ในขณะเดียวกันก็มีขีดความสามารถที่จะป้องกันอธิปไตยของตน

กองทัพอิสราเอลได้นำประสบการณ์ของตนเองที่เคยผ่านสมรภูมิในตะวันออกกลางมาประยุกต์ใช้กับกองทัพสิงคโปร์ โดยสิ่งสำคัญที่กองทัพอิสราเอลได้วางรากฐานให้กับกองทัพสิงคโปร์ก็คือรูปแบบของการจัดการกำลังพลที่เน้นกองทหารพลเรือนเป็นหลัก แต่สิ่งหนึ่งที่กองทัพอิสราเอลให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในการวางแผนป้องกันประเทศสิงคโปร์ก็คือการสร้างกองกำลังทางอากาศที่มีประสิทธิภาพควบคู่กับเทคโนโลยีทางการทหารที่ทันสมัย (Keling, Shuib & Ajis, 2009, p. 69) บทเรียนดังกล่าวมาจากสงคราม 6 วัน (Six Days War) ที่กองกำลังทางอากาศของอิสราเอลมีส่วนอย่างมากในการตัดสินใจแพ้ชนะของสงครามในครั้งนี้ ประกอบกับสภาพภูมิประเทศของสิงคโปร์เองที่มีสภาพเป็นเกาะ จึงเป็นการยากที่จะใช้กำลังทางบกเข้ารุกราน ทำให้เหลือแต่การใช้กำลังทางทะเลเหมือนกับเมื่อครั้งสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่กองทัพญี่ปุ่นใช้การยกพลขึ้นบกเพื่อเข้าโจมตีสิงคโปร์ ด้วยปัจจัยทางภูมิศาสตร์เช่นนี้ การเสริมสร้างความมั่นคงทางการทหารของสิงคโปร์จึงเน้นความสำคัญของกองทัพอากาศเป็นอย่างมาก เพราะกำลังทางอากาศสามารถโจมตีข้าศึกที่อยู่ในทะเลลึกก่อนที่จะเข้าถึงตัวเกาะสิงคโปร์ ซึ่งนโยบายที่ให้ความสำคัญต่อกำลังทางอากาศของกองทัพสิงคโปร์ยังคงเป็นนโยบายหลักที่ใช้มาถึงปัจจุบัน

การขอความช่วยเหลือทางด้านการทหารจากกองทัพอิสราเอลได้สร้างความไม่พอใจให้กับทางรัฐบาลมาเลเซียอย่างรุนแรง⁴ เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ในมาเลเซียนับถือศาสนาอิสลามและในช่วงทศวรรษ 1960 คนอิสลามทั่วทั้งโลกต่างมีศัตรูร่วมกันคืออิสราเอล ดังนั้นการที่สิงคโปร์เปิดประตูต้อนรับชาวอิสราเอลเข้ามาเป็นที่ปรึกษาทางการทหารจึงกลายเป็นประเด็นทางการเมืองระหว่างประเทศขึ้นมา แม้ว่ารัฐบาลสิงคโปร์จะอ้างว่าที่ปรึกษาทางการทหารเหล่านี้เป็นคนเม็กซิโกเพื่อป้องกันเหตุการณ์กระทบกระทั่งกับประเทศอิสลาม อย่างไรก็ตามสำหรับ ลี กวน ยู นโยบายที่ดำเนินอยู่นี้เป็นกิจการภายในประเทศซึ่งทางรัฐบาลสิงคโปร์พิจารณาแล้วว่านโยบายทางการทหารที่ขอความช่วยเหลือจากอิสราเอลจะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อกองทัพสิงคโปร์ ด้วยเหตุนี้กองทัพสิงคโปร์ได้รับความช่วยเหลือทางการทหารจากอิสราเอลจนกระทั่ง ค.ศ. 1974 บรรดาผู้เชี่ยวชาญทางการจากกองทัพอิสราเอลจึงได้ถอนตัวออกไป (Tan, 2000, p. 10)

แม้ว่าสิงคโปร์จะกำหนดงบประมาณทางการทหารไว้อย่างชัดเจนโดยไม่เกินร้อยละ 6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross domestic product: GDP) (โครีน เฟื่องเกษม, 2554, น. 303) แต่ด้วยการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสิงคโปร์ตั้งแต่ในทศวรรษ 1980 เป็นต้นมาทำให้งบประมาณทางการทหารของสิงคโปร์ในช่วงเวลาดังกล่าวสูงกว่า 2000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ด้วยงบประมาณทางการทหารจำนวนมากทำให้สิงคโปร์จัดหายุทโธปกรณ์อันทันสมัยเข้าประจำการในกองทัพทั้งเครื่องบินรบ รถถังทั้งขนาดเบาและขนาดหนัก โดยมีสหรัฐฯ เป็นประเทศคู่ค้าสำคัญที่ขายยุทโธปกรณ์ให้กับสิงคโปร์ นอกจากการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศแล้ว สิงคโปร์ยังได้เริ่มต้นอุตสาหกรรมทางการทหาร (Military Industrial) ของตนเองขึ้นเพื่อลดการพึ่งพิงทางการทหารจากต่างประเทศ (Keling, Shuib & Ajis, 2009, p. 69) ผลพวงจากความ

⁴ ในปัจจุบันประเทศมาเลเซียไม่อนุญาตให้ผู้ที่ถือพาสปอร์ต (Passport) ประเทศอิสราเอลเข้าประเทศ และไม่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศอิสราเอล

เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภายในประเทศได้ส่งผลให้กองทัพสิงคโปร์ในทศวรรษ 1980 กลายเป็นกองทัพที่ใช้งบประมาณทางการทหารมากเป็นอันดับสองในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รองจากประเทศไทย ซึ่งใช้งบประมาณทางการทหารประมาณ 2,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ใน ค.ศ. 1988 ซึ่งการขยายตัวของกองทัพสิงคโปร์ได้ถูกทางรัฐบาลมาเลเซียเฝ้ามองอย่างวิตกกังวลอยู่ตลอดเวลา ด้วยความกลัวว่าดุลแห่งอำนาจทางการทหารของตนที่เคยอยู่เหนือสิงคโปร์กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

เมื่อก้าวเข้าสู่ทศวรรษ 1990 สิงคโปร์ในตอนนี้ได้กลายเป็นศูนย์กลางทางการเงินและเมืองท่าในทวีปเอเชีย ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศส่งผลโดยตรงต่องบประมาณทางการทหารของประเทศ ใน ค.ศ. 1998 ให้เติบโตสูงขึ้นถึง 5,900 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในทางตรงกันข้ามขณะที่งบประมาณทางการทหารของสิงคโปร์เพิ่มขึ้นอย่างมาก⁵ แต่สำหรับประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่างประสบภาวะทางเศรษฐกิจจากวิกฤตการณ์ต้มยำกุ้งจนต้องตัดลดงบประมาณทางการทหารเป็นจำนวนมาก การขยายตัวของกองทัพสิงคโปร์ โดยเฉพาะในส่วนเทคโนโลยีทางการทหารจนเรียกได้ว่ามีความทันสมัยเทียบเท่ากับกองทัพของประเทศมหาอำนาจอย่างญี่ปุ่น (Japan) หรือสหราชอาณาจักร ได้สร้างความหวั่นวิตกให้กับประเทศเพื่อนบ้านในเรื่องดุลยภาพแห่งอำนาจ โดยเฉพาะกับมาเลเซียที่แสดงท่าทีไม่พอใจ ซึ่ง ดาโต๊ะ ซาเย็ด ฮามิด อัลบาร์ (Dato Syed Hamid Albar) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมาเลเซียได้ออกมากล่าวโจมตีการขยายตัวของกองทัพสิงคโปร์ว่าเป็นความต้องการอวดศักดาของตนที่อยู่เหนือกว่าประเทศมาเลเซีย (Keling, Shuib & Ajis, 2009, p. 70)

แม้ว่ากองทัพสิงคโปร์จะขยายตัวอย่างรวดเร็วนับตั้งแต่ทศวรรษ 1970 เป็นต้นมา จนเป็นที่หวั่นวิตกจากชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ในทางตรงกันข้ามประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ไม่ได้มองว่าสิงคโปร์จะเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศตน ทั้งยังมองว่าสิงคโปร์จะไม่ดำเนินนโยบายทางทหารในเชิงรุกและมีลักษณะก้าวร้าว เนื่องจากบริบททางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในช่วงเวลาดังกล่าวที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะการก่อตั้งสมาคมอาเซียนได้มีส่วนสำคัญที่ทำให้สิงคโปร์และมาเลเซียใช้วิธีการทูตแก้ไขปัญหาการเมืองระหว่างประเทศ เนื่องจากทั้งสองประเทศต่างมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน การใช้กำลังทางทหารในการแก้ไขปัญหาย่อมส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศตน โดยเฉพาะกับประเทศสิงคโปร์ที่มีความจำเป็นจะต้องพึ่งพาทรัพยากรทางธรรมชาติจากทางมาเลเซีย รวมทั้งเรื่องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่บริษัทเอกชนรวมทั้งรัฐบาลสิงคโปร์เองได้เข้าไปลงทุนในมาเลเซีย นอกจากนี้มูลค่าสินค้าที่สิงคโปร์ส่งออกไปยังมาเลเซียยังสูงถึงร้อยละ 15.80 จากมูลค่าส่งออกสินค้าทั้งหมดของสิงคโปร์ (Keling, Shuib & Ajis, 2009, p. 71) จึงเท่ากับว่าเสถียรภาพและความมั่นคงของมาเลเซียก็คือเสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศสิงคโปร์เช่นเดียวกัน สิ่งเหล่านี้คือเหตุผลสำคัญที่ทางรัฐบาลมาเลเซียมองว่ากองทัพสิงคโปร์ไม่ได้เป็นภัยต่อความมั่นคงของตนแต่อย่างใดนัก เพียงแต่กังวลต่อดุลยภาพทางอำนาจภายในภูมิภาคที่จะไปอยู่กับทางสิงคโปร์มากเกินไป

การเกิดขึ้นของกลุ่มความตกลงด้านการป้องกันประเทศระหว่างสมาชิก 5 ประเทศ (The Five Power Defence Arrangements: FPDA) ใน ค.ศ. 1971 ที่มีประเทศสหราชอาณาจักรเป็นแกนนำยังเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ทางสิงคโปร์และมาเลเซียหันมาร่วมมือทางการทหารมากขึ้น แม้ว่าเป้าหมายหลักขององค์กรจะเป็นการสร้างความร่วมมือร่วมกัน (Collective security) อย่างไรก็ตามภายใต้ข้อตกลงที่ประเทศสมาชิกจะต้องมีความร่วมมือทางการทหารในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดซ้อมรบร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก การมี

⁵ งบประมาณทางการทหารของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในค.ศ. 1998 ฟิลิปปินส์ 1,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ไทย 3,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มาเลเซีย 1,600 ล้านดอลลาร์ อินโดนีเซีย 2,200 ล้านดอลลาร์

นโยบายในการร่วมมือกันป้องกันอหิวาต์ของประเทศไทย รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการทหาร (Thayer, 2007, p. 83) ซึ่งนโยบายเหล่านี้นอกจากจะเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศสมาชิกแล้ว ยังเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกันในด้านนโยบายทางการทหาร ถึงแม้ว่าการเกิดขึ้นของกลุ่มความตกลงด้านการป้องกันประเทศระหว่างสมาชิก 5 ประเทศ จะไม่ได้ยุติการเสริมสร้างกำลังทางทหารของทั้งมาเลเซีย และสิงคโปร์ แต่การเสริมสร้างกองทัพของทั้งสองประเทศก็ได้เป็นไปในลักษณะของการสร้างกองทัพในเชิงรุกแทน แต่เป็นกองทัพตามนโยบายป้องปราม (Deterrence System) ทั้งการเสริมสร้างกำลังทางทหารยังอยู่ภายใต้การเฝ้าระวังของทั้งสองฝ่าย

แม้กองทัพสิงคโปร์จะได้รับการพัฒนาจนมีความเข้มแข็งทางการทหาร แต่นโยบายด้านความมั่นคงและนโยบายการต่างประเทศของสิงคโปร์ก็ไม่ได้มีนโยบายในเชิงรุกที่มองประเทศอื่นเป็นศัตรูของตน เพียงแต่เป็นการสร้างกองทัพให้มีความเข้มแข็งตามนโยบายป้องปราม⁶ โดยเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงและเสถียรภาพภายในประเทศ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนต่างชาติ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสิงคโปร์ที่เน้นการผลิตขั้นทุติยภูมิ (Secondary Production) และการเป็นตัวกลางทางการค้า (Intermediaries)

ด้วยหลักการดำเนินนโยบายต่างประเทศ 10 ประการ⁷ ตามประกาศของกองกระทรวงการต่างประเทศสิงคโปร์ ที่เน้นและให้ความสำคัญกับการร่วมมือระหว่างประเทศและการแสวงหาพันธมิตรโดยมุ่งเน้นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของชาติเป็นสำคัญ ทั้งยังให้ความสำคัญกับความเข้าใจอันดีระหว่างสมาชิกในกลุ่มอาเซียน ทำให้ความระแวงทางการทหารระหว่างชาติต่าง ๆ ในภูมิภาคลดน้อยลง นอกจากนี้แล้วสิ่งสำคัญอีกประการคือ ความร่วมมือทางการทหารระหว่างกันทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการทหาร การซ้อมรบร่วมกัน ก็เป็นส่วนสำคัญในการลดข้อพิพาททางการทหาร

5.3 กองทัพมาเลเซียหลังได้รับเอกราช

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ยุติลง สหราชอาณาจักรได้ส่งกองทหารกลับเข้ามาประจำการที่มลายาอีกครั้งหนึ่ง โดยส่วนใหญ่เป็นทหารกูรข่า (Gurkhas) ซึ่งเป็นชนพื้นเมืองชาวเนปาล (Nepali) ที่เข้าสมัครเป็นทหารในกองทัพสหราชอาณาจักร (Her Majesty's Armed Forces) แม้หลังการได้รับเอกราชของมาลายา (Merdeka) ใน ค.ศ. 1957 กองทหารสหราชอาณาจักรก็ยังคงประจำการอยู่ในมาลายา เพื่อรักษาเสถียรภาพให้กับประเทศเกิดใหม่ในสภาวะการณ์โลกที่อยู่ภายใต้บริบทของสงครามเย็น (Cold War) และความรู้สึกถึงความเป็นศัตรูต่อกันของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การคงกำลังทหารไว้ในอดีตประเทศอาณานิคมของสหราชอาณาจักรจะเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้องเพราะใน ค.ศ. 1962 – 1965 อินโดนีเซียในสมัยของประธานาธิบดีซูการ์โน (Sukarno) ได้ดำเนินนโยบาย “บดขยี้มาเลเซีย” (Ganyang Malaysia / Crush Malaysia)

⁶ มีการเปรียบเทียบนโยบายป้องปรามของสิงคโปร์ว่าเปรียบเหมือน “กุ้งที่มีพิษ” (Poison Shrimp) คือหากชาติใดรุกรานสิงคโปร์ก็เหมือนเป็นการฆ่าตัวตาย เพราะเป็นการกินกุ้งที่มีพิษเข้าไป

⁷ 1. ในฐานะประเทศเล็กสิงคโปร์จะต้องไม่มีความเข้าใจผิดหรือมีความหลงผิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในภูมิภาคและในโลก 2. เพื่อรองรับนโยบายต่างประเทศที่มีประสิทธิภาพสิงคโปร์ต้องมีระบบป้องกันประเทศทางด้านการทหารในลักษณะป้องปรามอย่างน่าเชื่อถือ 3. สิงคโปร์ต้องส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงในทุก ๆ ด้าน 4. สิงคโปร์จะต้องเป็นมิตรกับทุกประเทศที่ปรารถนาจะเป็นมิตรกับสิงคโปร์ 5. สิงคโปร์จะยืนเคียงข้างมิตรประเทศซึ่งเคยเกื้อหนุนสิงคโปร์ในยามที่สิงคโปร์ต้องการความช่วยเหลือ 6. สิงคโปร์สนับสนุนและมีความผูกพันอย่างสมบูรณ์ในสมาคมอาเซียน 8. สิงคโปร์ดำเนินการเพื่อคงไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมที่มั่นคงและมีสันติภาพภายในภูมิภาคและรอบ ๆ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชีย – แปซิฟิก 9. สิงคโปร์พร้อมที่จะค้าขายกับประเทศใด ๆ ก็ได้เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันและคงไว้ซึ่งระบบการค้าแบบเปิดเสรีและพหุภาคี และ 10. สิงคโปร์สนับสนุนและมีบทบาทอย่างแข็งขันในองค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN)

ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการที่มาเลเซียได้รวมรัฐซาบาห์เข้าเป็นส่วนหนึ่งของมาเลเซีย (นิโคลาส, 2552, น. 426) ส่งผลให้รัฐบาลสหราชอาณาจักรต้องส่งกองทหารเข้าช่วยมาเลเซียในสงครามครั้งนี้ แม้ว่าบทสรุปของสงครามอินโดนีเซียจะไม่สามารถยึดรัฐซาบาห์มาจากมาเลเซียได้ก็ตาม เนื่องจากเกิดการปฏิวัติภายในประเทศอินโดนีเซียขึ้น แต่ก็แสดงให้เห็นว่าประเทศเกิดใหม่อย่างมาเลเซียยังไม่พร้อมที่จะปกป้องตัวเอง ดังนั้นหลังจากที่ช่วงเวลาที่มีการเผชิญหน้าสิ้นสุดลง รัฐบาลมาเลเซียได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างกองทัพของตนให้เข้มแข็งพอที่จะปกป้องอธิปไตยของตนโดยไม่ต้องพึ่งพิงประเทศเจ้าอาณานิคมอีก

โครงสร้างของกองทัพมาเลเซีย (Malaysian Armed Forces: MAF) เป็นมรดกที่ได้รับมาจากกองทัพอังกฤษที่ประจำการอยู่ในมาลายา โดยเป็นการทัพที่เน้นกำลังพลที่เป็นทหารประจำการและให้ความสำคัญกับการพัฒนากองทัพบกและกองทัพเรือตามสภาพภูมิประเทศที่มีลักษณะเป็นคาบสมุทร แม้ว่ากองทัพมาเลเซียจะมีต้นทุนที่ได้รับการวางรากฐานมาจากสหราชอาณาจักรแล้ว แต่ก็มีคามจำเป็นที่จะต้องพัฒนากองทัพให้มีก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับกองทัพสิงคโปร์ที่พึ่งแยกตัวออกมาจากมาเลเซียใน ค.ศ. 1965 จะพบได้ว่าในระยะเพียงไม่กี่ปีกองทัพสิงคโปร์ซึ่งได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยงบประมาณทางทหารเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ศักยภาพของกองทัพสิงคโปร์ที่พึ่งก่อตั้งขึ้นมานั้นอยู่เหนือกองทัพมาเลเซีย ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้กองทัพมาเลเซียไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรคืองบประมาณทางการทหารที่มีอยู่อย่างจำกัด (Hack, 2001, p. 261) และปัญหาภายในประเทศ โดยเฉพาะภัยคุกคามจากพรรคคอมมิวนิสต์มาลายัน (Malayan Communist Party) ภายใต้การนำของชิน เปง (Chin Peng) นอกจากนี้มาเลเซียยังมองว่าการเข้าร่วมกับกลุ่มความตกลงด้านการป้องกันประเทศระหว่างสมาชิก 5 ประเทศ รวมถึงการที่มีทหารประจำการของกองทัพบกสหราชอาณาจักรประจำการอยู่ในประเทศ จะสามารถช่วยป้องกันมาเลเซียจากการรุกรานจากต่างชาติ และภัยคุกคามจากพรรคคอมมิวนิสต์มาลายัน

แต่เมื่อสหราชอาณาจักรได้เริ่มต้นนโยบายที่จะถอนกองกำลังของตนที่ประจำการอยู่ในต่างประเทศใน ค.ศ. 1968 ทำให้มาเลเซียเริ่มหันมาให้ความสนใจต่อการพัฒนากองทัพของตนให้มีความแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น แต่อุปสรรคสำคัญสำหรับกองทัพมาเลเซียก็ยังคงเป็นเรื่องงบประมาณทางการทหารที่มีอยู่อย่างจำกัด ขณะเดียวกันรัฐบาลมาเลเซียก็ต้องเผชิญหน้ากับภัยคุกคามไม่สงบจากพรรคคอมมิวนิสต์มาลายัน ทำให้มาเลเซียหันมาให้ความสำคัญต่อความร่วมมือทางการทหารกับประเทศเพื่อนบ้านมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกับประเทศไทยที่โจรคอมมิวนิสต์มาลายามักหลบหนีการจับกุมของทางการมาเลเซียเข้ามาอยู่ในดินแดนไทย ทางรัฐบาลมาเลเซียได้ขอความร่วมมือจากรัฐบาลไทยในการช่วยปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย โดยแลกเปลี่ยนกับความร่วมมือที่ทางรัฐบาลมาเลเซียจะช่วยเหลือในการปราบปรามขบวนการโจรก่อการร้ายแบ่งแยกดินแดนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ด้วยความร่วมมือเป็นอย่างดีของรัฐบาลไทย โดยการใช้ “นโยบายการทหารนำการเมือง” ของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ทำให้รัฐบาลมาเลเซียสามารถแก้ไขปัญหajoรคอมมิวนิสต์มาลายาได้สำเร็จภายหลังการลงนามในความตกลงที่จะยุติการต่อสู้ด้วยอาวุธใน ค.ศ. 1989 (ชื่นชีวา ชีวะธรรม, 2540, น. 63)

นโยบายการต่างประเทศของมาเลเซียในช่วงทศวรรษ 1960 เป็นต้นมา ได้เน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยการเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศ เช่น การเข้าร่วมกับเครือจักรภพ (Commonwealth of Nations) สมาคมอาเซียน และองค์การการประชุมอิสลาม (Organization of Islamic Cooperation: OIC) การเข้าร่วมองค์การระหว่างประเทศเหล่านี้เป็นการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ โดยมุ่งหวังที่จะใช้เวทีทางการทูตแก้ไขปัญหาระหว่างประเทศมากกว่าการเผชิญหน้า

ทางการทหาร ทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแรงกดดันประเทศนอกกลุ่มสมาชิกอีกทางหนึ่ง

อย่างไรก็ตามมาเลเซียก็ไม่ได้นิ่งเฉยต่อการพัฒนากองทัพโดยหลังทศวรรษ 1970 กองทัพบาเลเซียได้พยายามยกระดับตนเองให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น แม้จะมีงบประมาณทหารอันจำกัดแต่กองทัพบาเลเซียก็พยายามจัดหาทุโปกรณ์ทางการทหารที่ผ่านการใช้งานแล้วแต่ยังคงมีสภาพดีอยู่ ทั้งเครื่องบินและเรือรบ โดยเฉพาะจากสหรัฐฯ นอกจากนี้ทางรัฐบาลมาเลเซียได้หันมาพัฒนาอุตสาหกรรมทางการทหารภายในประเทศ เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณทางการทหารจากการนำเข้าทุโปกรณ์จากต่างประเทศ โดยในสมัยรัฐบาลตุนกู อับดุล ราซัค ฮุซเซน (Tun Abdul Razak Hussein) ได้ตั้งหน่วยอุตสาหกรรมทางการทหาร (Defence Industry Division: DID) ขึ้นใน ค.ศ. 1972 (Balakrishnan, 2008, p. 145) เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนา วิจัย และผลิตทุโปกรณ์ทางการทหารเพื่อใช้ภายในกองทัพและเพื่อการส่งออก

ความพ่ายแพ้ของสหรัฐฯ ในสงครามเวียดนามใน ค.ศ. 1975 ได้ส่งผลกระทบต่อนโยบายทางการทหารของมาเลเซีย ประกอบกับภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ที่มีอยู่ก่อนหน้านี้ยังส่งผลให้รัฐบาลมาเลเซียต้องเร่งเสริมสร้างกองทัพให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น และปรับเปลี่ยนบทบาทของกองทัพที่แต่เดิมให้ความสำคัญกับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดูแลรักษาความสงบภายในประเทศเป็นบทบาทการป้องกันการรุกรานจากภายนอก (Balakrishnan, 2008, p. 138) โดยรัฐบาลในสมัยของตุนกู ฮุซเซน ออน (Tun Hussein Onn) ใช้งบประมาณร้อยละ 18.30 ของงบประมาณแผ่นดิน หรือคิดเป็นเงิน 7.19 พันล้านริงกิตในการเร่งพัฒนากองทัพบาเลเซียให้มีความทันสมัย ภายใต้โครงการ “เพริสตา” (Perkembangan Istimewa Angkatan Tentera, Special Armed Force: PERISTA) ซึ่งเริ่มขึ้นใน ค.ศ. 1979 โดยมุ่งเน้นที่จะพัฒนาศักยภาพของกองทัพเรือ (Royal Malaysian Navy: RMN) และกองทัพอากาศ (Royal Malaysian Air Force: RMAF) เพราะทั้งสองกองทัพเป็นหน่วยงานทางการทหารที่ใช้สำหรับการป้องกันประเทศจากภายนอกเป็นสำคัญ ต่างกับกองทัพบกที่รัฐบาลมาเลเซียมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ในการรักษาความสงบภายในประเทศ (Singh, 2000, p. 76) อย่างไรก็ตามโครงการเพริสตาก็ยุติลงใน ค.ศ. 1983 (Tan, 2004, p. 9) เมื่อตุนกู ดร. มหาเธร์ โมฮัมหมัด (Tun Dr. Mahathir Mohamad) นายกรัฐมนตรีคนใหม่ได้ปรับเปลี่ยนนโยบายด้านความมั่นคงอันเนื่องมาจากปัญหาความตึงเครียดทางเศรษฐกิจ เป็นผลให้รัฐบาลต้องปรับลดงบประมาณทางการทหารลงเหลือร้อยละ 10.20 ของงบประมาณแผ่นดิน (Balakrishnan, 2008, p. 138) และปรับเปลี่ยนแผนพัฒนากองทัพบาเลเซียเสียใหม่โดยมุ่งเน้นการพัฒนากองทัพเพื่อปกป้องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นสำคัญ

ภายหลังการสิ้นสุดลงของสงครามเย็นในทศวรรษ 1990 รัฐบาลมาเลเซียได้ปรับเปลี่ยนนโยบายทางการทหารใหม่ จากเดิมที่ต้องพึ่งพาทุโปกรณ์จากทางสหรัฐฯ หรือประเทศโลกตะวันตก ก็หันมาซื้อทุโปกรณ์จากอดีตประเทศคอมมิวนิสต์อย่างรัสเซีย (Russia) และโปแลนด์ (Poland) ซึ่งมีคุณภาพไม่ต่างกับทุโปกรณ์ของโลกตะวันตกมากนักแต่มีราคาถูกกว่ามาก นอกจากนี้นโยบายความมั่นคงของมาเลเซียในช่วงทศวรรษ 1990 ได้มุ่งเน้นการพัฒนากองทัพเฉพาะหน่วยทหารตามลำดับความสำคัญต่อความมั่นคงและเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้กองทัพเรือได้รับการจัดสรรงบประมาณทางการทหารเป็นจำนวนมาก เพื่อจัดหากำลังทหารให้เพียงพอต่อการปกป้องอธิปไตยของประเทศบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone: EEZ) (Singh, 2000, p. 76) ซึ่งมีพื้นที่ 200 ไมล์ทะเลจากชายฝั่งของประเทศ เนื่องจากพื้นที่เขตเศรษฐกิจจำเพาะส่วนใหญ่ของมาเลเซียทับซ้อนอยู่กับพื้นที่เขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศ

เพื่อนบ้านอย่างอินโดนีเซียและสิงคโปร์ทำให้มักเกิดกรณีพิพาทระหว่างประเทศจากความเข้าใจอันคลาดเคลื่อนต่อพื้นที่เศรษฐกิจจำเพาะของตนจนเป็นเหตุให้เรือรบและเรือประมงของแต่ละประเทศมักถูกล้ำเข้ามาในพื้นที่เขตเศรษฐกิจจำเพาะของอีกประเทศหนึ่ง

นอกจากนี้กองทัพมาเลเซียยังได้เพิ่มศักยภาพในการป้องกันภัยทางอากาศ (Airborne Warning and Control System: AWACS) (Keling, Shuib & Ajis, 2009, p. 70) ทั้งยังจัดซื้อเครื่องบินที่มีประสิทธิภาพสูง เช่น เอฟ/เอ – 18 ฮอร์เน็ต (F/A – 18 Hornet) กับ มิก – 29 ฟัลครัม (Mig – 29 Fulcrum) ซึ่งมีศักยภาพในการทำการรบเทียบเท่ากับเครื่องบินรุ่นเอฟ – 16 ไฟต์ติ้ง ฟอลคอน (F – 16 Fighting Falcon) และเอฟ – 15 สไตรค์ฟอลคอน (F – 15 Strike Falcon) ที่ประจำการอยู่ในกองทัพอากาศสิงคโปร์ (Tan, 2004, p. 10) ซึ่งนโยบายดังกล่าวเป็นการตอบโต้ต่อการสะสมอาวุธทางการทหารของกองทัพสิงคโปร์ที่เน้นการสะสมกำลังทางอากาศ แม้ว่าตั้งแต่ทศวรรษ 1990 เป็นต้นมางบประมาณทางการทหารระหว่างมาเลเซียกับสิงคโปร์จะมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมากก็ตาม แต่นโยบายในการจัดเสริมกำลังทางทหารในช่วงทศวรรษ 1960 – 1990 ของมาเลเซียก็พยายามที่จะตอบโต้การขยายตัวอย่างรวดเร็วของกำลังทหารต่อสิงคโปร์โดยตรง โดยเฉพาะจากการให้สัมภาษณ์ของมหาเธร์ โมฮัมหมัด ที่มีต่อนโยบายทางการทหารของสิงคโปร์ ซึ่งเป็นไปในลักษณะของการคุกคามต่อความมั่นคงของมาเลเซีย (Keling, Shuib & Ajis, 2009, p. 70)

5.4 การหันมากระชับความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศ

หลังจากที่สิงคโปร์แยกประเทศออกมาจากมาเลเซีย ความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสิงคโปร์และมาเลเซียมีที่ท่าว่าเดินอยู่บนเส้นขนานโดยตลอด ยิ่งในด้านความร่วมมือทางการทหารแล้วทั้งสองชาติต่างไม่ยอมแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการทหารแก่กัน กระทั่ง ค.ศ. 1971 รัฐบาลสหราชอาณาจักรได้เสนอให้มีข้อตกลงในด้านความร่วมมือทางทหารจากบรรดาประเทศในคาบสมุทรมาลายู (Malaya Peninsula) และมหาสมุทรแปซิฟิก (Pacific) ที่เคยเป็นอาณานิคมของสหราชอาณาจักร ซึ่งประกอบด้วย สหราชอาณาจักร มาเลเซีย สิงคโปร์ ออสเตรเลีย (Australia) และนิวซีแลนด์ (New Zealand) ข้อตกลงนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากช่วงเวลาที่มีการเผชิญหน้ากันกับอินโดนีเซีย จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้รัฐบาลสหราชอาณาจักรต้องหาวิธีการเพื่อปกป้องมาเลเซียและสิงคโปร์ ซึ่งในเวลานั้นเป็นประเทศเกิดใหม่ให้มีเสถียรภาพและความมั่นคง จึงเกิดการจัดตั้งกลุ่มความตกลงด้านการป้องกันประเทศระหว่างสมาชิก 5 ประเทศขึ้น (Wah, 1971, p. 193) การก่อตั้งกลุ่มความตกลงด้านการป้องกันประเทศระหว่างสมาชิก 5 ประเทศ มีส่วนช่วยลดความขัดแย้งทางการทหารระหว่างทั้งสองประเทศ ด้วยข้อตกลงร่วมของกลุ่มที่ให้ความสำคัญต่อการร่วมมือทางการทหาร การฝึกร่วมผสม (Join Military Exercise) และการร่วมมือกันป้องกันชาติสมาชิกหากชาติใดชาติหนึ่งถูกรุกรานจากประเทศนอกกลุ่มสมาชิก ทำให้สภาวะการเผชิญหน้าทางการทหารระหว่างทั้งสองชาติลดลงไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีความขัดแย้งจากความไม่พอใจต่อนโยบายทางการทหารที่มีต่อกันอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะช่วงทศวรรษ 1980 เป็นต้นมาที่การขยายตัวในกิจการทางทหารของสิงคโปร์ได้สร้างความหวุ่นวิตกให้กับประเทศเพื่อนบ้านในเรื่องดุลยภาพแห่งอำนาจ (Balance of Power) ภายในภูมิภาคเป็นอย่างมาก

แม้กองทัพสิงคโปร์ได้เสริมสร้างกำลังทางทหารจนกลายเป็นกองทัพที่มีประสิทธิภาพและศักยภาพทางการทหารมากกว่าหลายชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รัฐบาลมาเลเซียก็ไม่ได้มองว่าสิงคโปร์จะเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศแต่อย่างใด เพราะด้วยปัจจัยหลายอย่างของสิงคโปร์นั้นไม่เอื้ออำนวยให้สิงคโปร์ก่อสงครามกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เรื่องความไม่มีแนวคิดเรื่องชาตินิยม หรือเรื่องความรักชาติ เพราะสังคมภายในสิงคโปร์นั้นเป็นสังคมที่มีความหลากหลายของเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม การจะปลูก

ระดมในความรู้สึกของความรักชาติ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อก่อสงครามจึงเป็นการยากที่จะเกิดขึ้นได้ นอกจากนี้สิ่งนี้ยังคงต้องพึ่งพาทรัพยากรทางธรรมชาติจากมาเลเซีย และสิงคโปร์เองก็มีผลประโยชน์จำนวนมากจากการเข้ามาลงทุนในมาเลเซีย ทั้งการลงทุนของฝ่ายเอกชนหรือแม้แต่ทางรัฐบาลสิงคโปร์เองก็ตาม (Keling, Shuib & Ajis, 2009, pp. 71 – 72) ด้วยเหตุนี้การก่อสงครามระหว่างทั้งสองประเทศจึงนำความเสียหายโดยเฉพาะทางเศรษฐกิจมาสู่ทั้งสองประเทศ

อีกทั้งการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศยังเป็นหนทางสำคัญที่ทำให้ทั้งสองประเทศลดความตึงเครียดระหว่างกัน โดยเฉพาะกรณีภัยคุกคามจากโจรสลัดและความมั่นคงทางทะเลบริเวณช่องแคบมะละกา ทำให้ใน ค.ศ. 1984 กองทัพเรือของสิงคโปร์และมาเลเซียได้ตัดสินใจจัดการฝึกทวิภาคี (Bilateral exercise) ขึ้น ภายใต้รหัสการฝึก “Exercise Malapura” โดยการฝึกได้จัดขึ้นเป็นประจำในทุกปีเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยกินระยะเวลาการฝึกประมาณหนึ่งถึงสองสัปดาห์ และใช้เรือรบในการฝึกของทั้งสองชาติประมาณ 10 ลำ ในส่วนของการฝึกทวิภาคีทางบกเริ่มต้นขึ้นใน ค.ศ. 1989 ภายใต้รหัสการฝึก “Exercise Semangat Bersatu” (Latihan Semangat Bersatu: XSB) โดยจัดการฝึกเป็นประจำทุกปี โดยมีกำลังพลของทั้งสองชาติประมาณหลักร้อยทำการฝึกพร้อมในระยะเวลาหนึ่งสัปดาห์ (Ang, Chang & Loo, 2025, pp. 761 – 764) ดูเหมือนว่าทั้งสองประเทศจะให้ความสำคัญกับการฝึกร่วมผสมทางทะเลมากกว่าทางบก ซึ่งประเด็นดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่าการที่ทั้งสองประเทศต่างให้ความสำคัญกับการดูแลช่องแคบมะละกา จึงจำเป็นต้องร่วมมือกันเพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพและความปลอดภัยในการเดินเรือบนเส้นทางดังกล่าว ในขณะที่การฝึกร่วมของกองทัพบกปรากฏว่าใน ค.ศ. 1990 เพียงหนึ่งปีหลังจากการฝึกผสมทั้งสองประเทศก็ยุติการฝึกร่วมเนื่องจากเกิดข้อขัดแย้งโดยกล่าวอ้างว่ามาเลเซียสามารถจับกุมสายลับของสิงคโปร์ได้หลายคน กระทั่งใน ค.ศ. 1991 การฝึกผสมทางบกจึงจัดขึ้นอีกครั้ง (Ang, Chang, & Loo, 2025, p. 761 – 764) นอกจากนี้หากพิจารณาจำนวนทหารที่เข้าร่วมการฝึกของทั้งสองประเทศก็ปรากฏตัวเลขในระดับที่ไม่สูงมากนัก โดยในบางปีมีนายทหารเข้าร่วมการฝึกรวมกันเพียง 300 นาย ในทางตรงกันข้ามกองทัพสิงคโปร์จะให้ความสำคัญกับการฝึกร่วมผสม “Cobra Gold” ซึ่งสิงคโปร์เข้าร่วมฝึกครั้งแรกใน ค.ศ. 2000 (Raymond, 2025, p. 13) ซึ่งประเด็นดังกล่าวยังเป็นภาพสะท้อนให้เห็นว่าความร่วมมือทางการทหารและการลดความขัดแย้งของทั้งสองประเทศจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อทั้งสองต่างมีผลประโยชน์ร่วมกัน

ตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจนในการให้ความร่วมมือทางการทหารเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงร่วมกัน คือการทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างมาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซียใน ค.ศ. 2006 ภายใต้ปฏิบัติการ “มาลซินโด” (MALSINDO) ในการร่วมมือกันลาดตระเวนทั้งทางทะเลและทางอากาศบริเวณช่องแคบมะละกา (Strait of Malacca) เพื่อป้องกันการลักลอบขนของหนีภาษี จับปลาในเขตอธิปไตย รวมทั้งการปราบปรามโจรสลัดที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในน่านน้ำบริเวณนี้ (Elleman et al., 2010, p. 148) ปัญหาเรื่องโจรสลัดในช่องแคบมะละกาได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นอย่างมากเพราะเรือพาณิชย์ทั้งที่เป็นเรือเดินสมุทร และเรือขนส่งสินค้าต่างหลีกเลี่ยงที่จะใช้เส้นทางที่ต้องผ่านช่องแคบมะละกา โดยหันไปใช้เส้นทางเดินเรือที่เป็นเขตทะเลน้ำลึก (Deep Blue Sea) ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เรือโจรสลัดไม่สามารถแล่นในบริเวณดังกล่าวได้ ทำให้เป็นการเพิ่มต้นทุนในการเดินทาง และยังส่งผลโดยตรงต่อจำนวนเรือที่แล่นผ่านช่องแคบมะละกาที่ลดลงเป็นอย่างมาก จึงเป็นเหตุให้ทั้งสามประเทศซึ่งมีผลประโยชน์ร่วมกันจากการเดินเรือในช่องแคบมะละกาหันมาให้ความร่วมมือกันในการรักษาความปลอดภัยบริเวณนี้

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ภาวะเผชิญหน้ากันของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia) ลดลงคือการก่อตั้งอาเซียน ซึ่งเป็นกลุ่มความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ สังคม โดยสมาคมอาเซียนนี้เป็นองค์กรที่ก่อให้เกิดการสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน (mutual benefit) ภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความร่วมมือกันระหว่างมาเลเซียและสิงคโปร์ ซึ่งทั้งสองประเทศต่างเป็นสมาชิกแรกเริ่มของสมาคม อาเซียนมีเป้าหมายอย่างชัดเจนว่าจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเข้าด้วยกันเพื่อสร้างความร่วมมือทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมและต้องการเป็นเวทีกลางในการแก้ปัญหาระหว่างประเทศสมาชิก เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในภูมิภาคนี้ ถูกแทรกแซงโดยประเทศนอกกลุ่ม (Rau, 1981, p. 101) ด้วยเหตุนี้อาเซียนจึงกลายเป็นตัวกลางสำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างสิงคโปร์และมาเลเซีย เช่น หลังเหตุการณ์กบฏที่มาลาวี (Marawi) เมื่อภัยก่อการร้ายกลายเป็นหนึ่งในภัยคุกคามที่สำคัญของโลกและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนโดยเฉพาะสิงคโปร์และมาเลเซียต่างให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือภายในภูมิภาคเพื่อต่อต้านผู้ก่อการร้ายเหล่านี้ (Wicaksana, 2019, p. 207)

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากสภาวะการณ์ของโลกที่เปลี่ยนไปโดยเน้นความร่วมมือมากกว่าการเผชิญหน้ากัน การให้ความสำคัญต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจที่เป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงภายในประเทศ การทุ่มงบประมาณ และทรัพยากรจำนวนมากลงไปกับกองทัพ กลายเป็นการลงทุนที่เสียเปล่าสำหรับประเทศ นอกจากนี้โลกในยุคโลกาภิวัตน์ที่แต่ละประเทศต่างมีผลประโยชน์ร่วมกัน ได้มีส่วนช่วยผลักดันให้เกิดความร่วมมือกัน หากทั้งสองชาติใช้กำลังทหารในการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทระหว่างประเทศจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อผลประโยชน์ของประเทศตน ดังนั้นนโยบายทางการทหารของทั้งสองชาติจึงเปลี่ยนยุทธศาสตร์มาเป็นการสร้างความร่วมมือ และพยายามใช้นโยบายทางการทูตนำนโยบายทางการทหารเพื่อที่จะดำรงอยู่ด้วยกันได้อย่างสันติสุข บริบทของการทหารหลังการสิ้นสุดของสงครามเย็นได้เปลี่ยนโฉมหน้าไปอย่างมาก โดยเฉพาะกองทัพในประเทศขนาดเล็กที่หลุดพ้นจากการครอบงำของมหาอำนาจตะวันตก แต่ละประเทศต่างพยายามสร้างกองทัพของตนให้มีความแข็งแกร่งตามนโยบายป้องปราม เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งเสถียรภาพและผลประโยชน์ของประเทศมากกว่าการสร้างกองทัพเพื่อขยายอำนาจอิทธิพลของตน

ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต้องเผชิญหน้ากับความท้าทายในรูปแบบต่าง ๆ อยู่เสมอ โดยเฉพาะการขยายอิทธิพลของจีนในทะเลจีนใต้ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างจีนและไต้หวัน รวมถึงสงครามการค้าที่เริ่มต้นขึ้นใน ค.ศ. 2025 เมื่อโดนัลด์ ทรัมป์ (Donald Trump) กลับมาดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีของสหรัฐฯ อีกครั้งหนึ่ง ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องเตรียมพร้อมทั้งสถานการณ์อันไม่แน่นอน นอกจากนี้สภาวะสงครามในยูเครน การปฏิบัติการบุกจับตัวประธานาธิบดีเวเนซุเอลาและสถานการณ์ในตะวันออกกลางยังเป็นตัวตอกย้ำสภาพความไม่มั่นคงของโลกในยุคปัจจุบัน ทำให้การพัฒนากองทัพให้ก้าวตามยุทธศาสตร์ของสงครามสมัยใหม่ เช่น การใช้โดรนในฐานะอาวุธมาตรฐาน ซึ่งกำลังกลายเป็นยุทธวิธีการทำสงครามของปัจจุบันและอนาคต และที่สำคัญกว่านั้นคือการพัฒนาความร่วมมือทางการทหารระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งนับว่ามีความจำเป็นอย่างมากที่ประเทศในกลุ่มนี้ควรเลือกหนทางในการกระชับความสัมพันธ์เพื่อต่อสู้กับภัยคุกคามจากภายนอกภูมิภาคมากกว่า

การแข่งขันกันภายในภูมิภาคอันนำไปสู่โอกาสที่จะให้ประเทศมหาอำนาจเข้ามาแทรกแซงเสถียรภาพของภูมิภาคนี้

ยิ่งเมื่อโลกก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ความสำคัญของรัฐชาติ ซึ่งผูกติดอยู่กับความมั่นคงทางการทหาร ดูเหมือนจะหมดความสำคัญลง เส้นพรมแดนที่เคยถูกจินตนาการขึ้นมาค่อย ๆ ถูกลบหายไป รูปแบบของกองทัพสมัยใหม่ที่เน้นความร่วมมือและการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกันระหว่างกองทัพของประเทศต่าง ๆ ได้เริ่มปรากฏชัดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในลักษณะของการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการทหาร การฝึกร่วมผสมระหว่างกองทัพ การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม นโยบายทางการทหารแต่เดิมที่พยายามปกป้องผลประโยชน์ของฝ่ายตน ก็เปลี่ยนเป็นความร่วมมือที่จะคอยดูแลผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน แม้ในบางครั้งอาจมีเหตุการณ์กระทบกระทั่งต่อความมั่นคงภายในประเทศ แต่การเลือกใช้กำลังทางทหารในการแก้ไขปัญหา กลับกลายเป็นวิธีสุดท้ายที่ถูกนำมาใช้ เพราะในที่สุดการใช้กำลังทหารนั้นแม้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะเป็นผู้ชนะก็ตามแต่ความเสียหายก็ย่อมต้องเกิดขึ้นกับทั้งสองฝ่าย

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 การศึกษาเรื่องความมั่นคงของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จำเป็นต้องพิจารณาถึงบริบทด้านวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นองค์ประกอบหลัก เพื่อทำความเข้าใจภูมิหลังของแต่ละประเทศ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อนโยบายด้านความมั่นคง โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพทางการทหาร ซึ่งงานวิจัยเรื่องทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านความมั่นคงเข้าใจได้ว่าการทำความเข้าใจประเทศเพื่อนบ้านนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง อย่างไรก็ตามสิ่งที่สำคัญที่สุดในการรักษาเสถียรภาพระหว่างประเทศไม่เพียงแต่การมีศักยภาพทางการทหารที่พร้อมรบเท่านั้น แต่การสร้างความสัมพันธ์อันดี โดยเฉพาะความร่วมมือทางการทหารก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการรักษาความมั่นคงของประเทศเช่นกัน

7.2 งานวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาพัฒนาการทางการทหารของมาเลเซียและสิงคโปร์ ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่ไม่ราบรื่นเท่าใดนัก ซึ่งสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับทั้งสองประเทศยังเกิดขึ้นกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เช่นกัน ด้วยเหตุนี้การขยายพรมแดนความรู้ในการพิจารณาเรื่องการจัดการความมั่นคงระหว่างสองประเทศจึงสามารถกระทำได้ในหลายคู่พิพาท เช่น กรณีของไทยและกัมพูชา หรือกรณีของมาเลเซียและอินโดนีเซีย

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

งานวิจัยเรื่องนี้ได้มุ่งศึกษาในมิติของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความมั่นคง ซึ่งมิติทั้งสองเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นควบคู่กันโดยเสมอในการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งการศึกษาผ่านระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์ทำให้การศึกษาด้านความมั่นคงไม่มองแต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น แต่ยังมองย้อนกลับไปหาต้นตอของปัญหา อันจะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถแก้ปัญหาด้านความมั่นคงได้อย่างตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างมาเลเซียและสิงคโปร์เป็นตัวอย่างอันดีของการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศคู่ขัดแย้งให้หันมาร่วมมือเพื่อผลประโยชน์ร่วมของทั้งสองประเทศ โดยการลดอคติทางชาติพันธุ์และอุดมการณ์ชาตินิยม พร้อมกันนี้การมีผลประโยชน์หรือการเผชิญหน้ากับภัยคุกคามร่วมกันได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการหันมากระชับความสัมพันธ์ระหว่างกัน นอกจากนี้การให้ความสำคัญแก่องค์กรกลาง

ซึ่งในกรณีของทั้งสองประเทศเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการร่วมมือทางการทหารภายใต้กลุ่มความตกลงด้านการป้องกันประเทศระหว่างสมาชิก 5 ประเทศ มีส่วนสำคัญอย่างมากในการทำให้ทั้งสองประเทศหันมาร่วมมือทางการทหารแทนที่การแข่งขัน

กรณีของสิงคโปร์และมาเลเซียเป็นตัวอย่างอันดีให้แก่ประเทศอื่นในภูมิภาค เมื่อสถานการณ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบันพบว่า ประเทศในภูมิภาคยังมีข้อขัดแย้งด้านผลประโยชน์ โดยเฉพาะกรณีของพรมแดน เช่น ไทยและกัมพูชาที่เกิดความขัดแย้งจนนำไปสู่การปะทะบริเวณแนวชายแดนในเดือนกรกฎาคมและเดือนธันวาคม พ.ศ. 2568 แม้ว่าความขัดแย้งดังกล่าวจะมีความซับซ้อนมากกว่าเรื่องความทับซ้อนของดินแดน ทว่าการลดความขัดแย้งยังคงสามารถทำภายใต้ความร่วมมืออย่างจริงจังใจของทั้งสองประเทศ หากทั้งสองประเทศสามารถหาจุดที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน

บรรณานุกรม

- โคริน เฟื่องเกษม. (2554). *สิงคโปร์ภายใต้สามผู้นำ*. โรงพิมพ์เดือนตุลาฯ จำกัด.
- ชื่นชีวา ชีวะธรรม. (2540). *ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย (พ.ศ. 2535-2538) (วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและส่งเสริมความสัมพันธ์)* [วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทาร์ลิง, นิโคลาส. (2552). *ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ฉบับเคมบริดจ์ เล่ม 4*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- เทิร์นบูลล์, ซี. แมรี. (2540). *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย สิงคโปร์ และบรูไน*. ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สีดา สอนศรี. (2544). *เอเชียตะวันออกเฉียงใต้: การเมืองการปกครองหลังสิ้นสุดสงครามเย็น (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Ang, A. U., Chang, J. Y., & Loo, B. F. (2025). Keeping friends close and enemies closer: Praxis in international security order and the Singapore armed forces. *Contemporary Security Policy*, 46(4), 751-780.
- Balakrishnan, K. (2008). Defence Industrialisation in Malaysia: Development Challenges and the Revolution in Military Affairs. *Security Challenge*, 4(4), 135-155.
- Chang, J. Y., & Laksmana, E. A. (2025). Joint military exercises and security ordering in Southeast Asia. *Contemporary Security Policy*, 46(4), 703-720.
- Elleman, B. A., Forbes, A. & Rosenberg, D. (eds.) (2010). *Piracy and Maritime Crime: Historical and Modern Case Studies*. Naval War College Press.
- Fineman, D. M. (1997). *A Special Relationship: The United States and Military Government in Thailand, 1947-1958*. University of Hawaii Press.
- Hack, K. (2001). *Defence and Decolonisation in Southeast Asia: Britain, Malaya and Singapore 1941-1968*. Curzon.
- Han, F.K., Fernandez, W., & Tan, S. (1998). *Lee Kuan Yew: The Man and His Ideas*. Singapore press holdings.
- Hiok, L.B. (1982). Constraints on Singapore's Foreign Policy. *Asian Survey*, 22(6), 524-535.
- Jeshurun, C. (1989). *Arms and defence in Southeast Asia*. Regional Strategic Studies Programme, Institute of Southeast Asian Studies.
- Keling, M. F., Shuib, M. S., & Ajis, M. N. E. (2009). The Impact of Singapore's Military Development on Malaysia's Security. *Journal of Political and Law*, 2(2), 68-79.
- Margolin, J. (1998). Singapore: New Regional Influence, New World Outlook? *Contemporary Southeast Asia: A Journal of International and Strategic Affairs*, 20(3), 319-336.

- Ngeow, C. B. & Hoo, C. P. (2025). Malaysia's defense cooperation and joint military exercises with the United States and China: Quasi allies, trustable partners, potential adversaries. *Contemporary Security Policy*, 46(4), 721 – 750.
- Rau, R. L. (1981). The Role of Singapore in ASEAN. *Contemporary Southeast Asia*, 3(2), 99–112.
- Raymond, G. V. (2025). Cobra Gold over Four Decades: Hedging, Alliances and a United States–Thailand Multilateral Military Exercise. *Contemporary Security Policy*, 46(4), 781–805.
- Schwarz, J., Herrmann, W.A., & Seller, H. (2002). *Maritime Strategies in Asia*. White Lotus.
- Singh, R. P. (2000). *Arms Procurement Decision Making Volume II: Chile, Greece, Malaysia, Poland, South Africa and Taiwan*. Oxford University Press.
- Tan, A. (2004). *Force Modernisation Trends in Southeast Asia*. RSIS Working Paper No.59, Nanyang Technological University.
- Tan, T. Y. (2000). *The Soldier and the State in Singapore: A Nation-in-Arms*. University of Singapore.
- Thayer, C. A. (2007). The Five Power Defence Arrangements: The Quiet Achiever. *Security Challenges*, 3(1), 79–96.
- Wah, C. K. (1971). The Five Power Defence Arrangements: Twenty Years After. *The Pacific Review*, 4(3), 79–96.
- Wicaksana, I. G. (2019). Militarising Counterterrorism in Southeast Asia. *European Journal of East Asian Studies*, 18(2), 205-235.